

Nyt fra Forum for Master i Sundhedsantropologi

Ord på viden

Det svære er at få plads til nuancerne, når resultaterne fra masteren skal formidles, mener Lene Hyldgaard.

Af Mette Breinholdt

For et år siden sad læge og MSA Lene Hyldgaard med hoved, krop og sjæl begravet i sit masterprojekt om unge hjertesygges liv og erfaringer med sygdommen. Som læge har hun selv arbejdet med hjertesygge børn. Men hun har egentlig aldrig vidst, hvad sygdommen betød for deres liv.

Med sit masterprojekt fik Lene Hyldgaard en større indsigt, og siden har det vist sig, at mange andre også har brug for den viden. Ind til flere gange har hun været af sted for at fortælle om sit projekt blandt de hjertesygge unge.

Efter operationen

Blandt andet hjertekirurgerne har vist stor interesse for studiet.

- De opererer patienterne, men de følger dem ikke. Så de har været ret interesserede i, hvordan det går børnene og de unge siden hen, siger hun.

Lene Hyldgaards projekt har eksempelvis hjulpet kirurgerne til at forstå, hvorfor patienterne hele tiden siger, de har brug for nogen at tale med.

- Lægerne siger, at "Her sidder vi og tegner og fortæller for patienterne – og så siger de alligevel, at de har brug for nogle andre at tale med", men efter jeg har fortalt om mit projekt, forstår de bedre, hvilken støtte de unge har brug for – som altså ikke er af lægelig art, siger Lene Hyldgaard.

En anden meget interesseret gruppe har været de unge selv og deres forældre. Og specielt

Foto: Hjerteforeningen

Lene Hyldgaard blev 10. marts hædret af Hjerteforeningens protektor, Kronprinsesse Mary.

denne gruppe har været meget taknemlige.

- De siger, at jeg sætter ord på det, de altid har vidst, fortæller Lene Hyldgaard.

Interessante nuancer

Faktisk er det gået ret glat med at få formidlet den antropologiske viden, mener hun. Det svære har været, hvis hun ikke har haft tid nok til også at få nuancerne med.

- Jeg tror især, det er nuancerne i mit studie, der er interessante. Det er der, jeg har kommet med noget nyt, forklarer hun.

Derfor er det svært at få formidlet et budskab med brug af cases etc. hvis man har under 15 minutter, mener Lene Hyldgaard.

Der har selvfølgelig været læger, der har sat spørgsmålstejn ved den antropologiske metode.

- Men de har sjovt nok ikke stillet spørgsmålstejn ved det jeg er kommet frem til, fortæller hun. ■

Indhold

Metodekursus i Indien

I tre uger var 25 studerende fra MSA og Folkesundhedsvidenskab i København på metodekursus i Indien. Læs om erfaringerne med kurset. Side 2-3

Nyt Job

Sundhedsplejerske og MSA, Karin Haugaard, har fået job som Sundhedskonsulent. I sit nye job bruger hun i høj grad de kompetencer hun har fået gennem MSA. Side 4

Noter

Informationsmøde - Indvandrer-dage - Masterforum. Side 4

Mad, krop og diabetes på indisk

Sammen med 24 andre studerende har Mehdi Tadayoni været på metodekursus i Indien.

Af Mette Breinholdt

At der er forskel på, hvad biomedicinen prædiker og hvad patienterne gør, når de kommer hjem, står klokkeklart for Mehdi Tadayoni fra MSA-studiet i København og hans kursuskammerater. I hvert fald var det, hvad de oplevede under et tre ugers metodekursus i byen Vellore i den sydindiske provins Tamil Nadu.

Metodekurset er en nyskabelse på MSA-studiet, og Mehdi fortæller, at det var uhyre intensivt og benhårdt arbejde fra morgen til aften.

Ude og hjemme

Mehdis gruppe skulle følge nogle diabetespatienter, der kom på det lokale diabetesambulatorium. Deres problemformulering kom til at handle om patienternes opfattelse af mad og krop.

– Vi ville finde ud af, hvilke kostanbefalinger diabetikere fik fra det lokale sundhedscenter, og hvordan anbefalingerne blev implementeret i praksis, fortæller Mehdi.

Og selvom han endnu ikke helt har fordøjet de mange indtryk, så fik han en klar fornemmelse af, at én ting er, hvad sundhedsarbejderne fortæller er det rigtige. Noget andet er, hvordan patienterne omsætter det, når de kommer hjem.

– Jeg lærte, at det sociale betyder meget for Indere, ligesom det sikkert også gør det mange andre steder i verden, fortæller Mehdi og tilføjer:

– Lige som os andre ved de, at de skal motionere og spise sund kost. Men de gør det ikke, fordi de har en social praksis, hvor det ikke altid kan lade sig gøre.

Humoralt system

Når Mehdi og hans medstuderende interviewede patienterne på sundhedscentret, fik de en forklaring på sygdommen og handlingsanvisninger som lå meget tæt op ad den forklaring, det biomedicinsk orienterede personale også gav.

Men når de interviewede patienterne hjemme hos dem selv, var talen ikke så klar.

– Mange af vores informanter handler ud fra det humorale system. Og ifølge det system skal man reagere på en sygdom som

diabetes ved at spise "varm" mad, som eksempelvis fedt og sukkerholdige fødevarer, forklarer Mehdi.

Sundhedspersonalet på centret vidste godt, at patienterne havde den opfattelse. Men det var ikke noget, de brød sig om eller forholdt sig til.

Urene kvinder

De danske studerende oplevede også, hvordan det gik lettere med at tilberede "diabetesmad", når det var manden i familien, der havde diabetes – så skulle hele familien lægge kosten om. Men når det var kvinden, der havde diabetes, forandrede de ikke kosten.

I de familier, der fulgte centrets kostråd, oplevede de studerende også, at der gik kuk i efterlevelsen, når kvinden i familien var uren. Eksempelvis når hun havde menstruation.

– For så måtte hun ikke lave mad, og andre måtte overtage, som ikke var inde i kostrådene, fortæller Mehdi.

Han og flere andre fra metodekurset bruger det indiske materiale direkte i deres masterprojekt.

Mehdi supplerer desuden med nogle interviews med indere, der bor i Danmark. ■

Mehdi Tadayoni (midterst) under interview i det lokale sundhedscenter.

Fakta om metodekursus i Indien

- Opholdet i Indien varede tre uger.
- Kurset var et alternativ til metodekurset i København.
- Deltagerne var et blandet hold af studerende fra MSA i København og studerende ved folkesundhedsvidenskab.
- Kurset indeholdt et metodekursus på skolebænken, feltøvelse samt en analysedel.
- De 25 studerende boede to forskellige steder: Dels på et campus ved et kristent universitetssygehus og dels på et campus ved et sygehus for blandt andet spedalske.
- Kurset bliver gentaget til næste år, når Århus-holdet kommer til 4. modul.
- Hvis der er pladser til overs bliver det formentlig muligt at komme med for kandidater i antropologi fra universiteterne i Århus og København

Hellige køer og herreløse hunde

Hvordan forholder mennesker sig til dyr? Hvad kendetegner forholdet mellem mennesker og dyr i en urban kontekst?

Det spørgsmål blev stillet på Københavnerholdets metodekursus – både til de der var i Indien, og de der var i København.

På hovedgaden i Vellore, observerede de studerende, at dyr og mennesker færdes blandt hinanden i gadebilledet uden tegn på kontakt eller ejerskab. Dyr og mennesker færdes side om side. Køerne ligger på gaden, hundene støver madrester og andre efterladenskaber op, trafikken bevæger sig rundt om – ingen flytter køerne eller råber af hundene.

Ved søerne i København føres hunden i snor, kaldes ved navn, tales til. Ænderne fordres, genkendes og betragtes. Relationer etableres.

– Det var virkelig en a-ha oplevelse for de studerende i Indien. Fordi det var så anderledes – det får én til at tænke over, hvor meget man egentlig kan se ved blot at observere, fortæller lederen af masterstudiet i København, Mette Meldgaard.

På udebane

På samme måde satte mange andre oplevelser i Indien gang i refleksionerne.

– Fordi du er i en helt fremmed kultur, bliver du tvunget til at stille spørgsmål ved alle de ting, du tror du ved. Det giver en anden ydmyghed, siger Mette Meldgaard.

Som eksempel nævner hun, hvilket tøj man skal have på, hvordan man skal præsentere sig, og hvad man kan tillade sig

at spørge folk om. På den måde bliver de refleksioner man skal have i en antropologisk undersøgelse – også i Danmark – meget tydeligere, når man er på udebane.

Brug af tolk

De studerende i Indien fik desuden erfaring med brug af tolk, og hvor problematisk det kan være, når tolken ofte filtrerer spørgsmål og svar, så man ikke ved, hvad ens ord bliver oversat til, og hvad der bliver svaret i den anden ende.

– Løsningen er blandt andet, at samarbejdet med tolken begynder lang tid før interviewet, fortæller Mette Meldgaard.

Tolken skal sættes ind i, hvad det er, man interesserer sig for og hvilke problemstillinger, det kan være forbundet med. Tolken skal også hjælpe med at lave interviewguiden. Samtidig skal man lære at bruge tolken aktivt som informant.

– Tolken er din bedste indgang til felten, siger Mette Meldgaard.

Mere end tre uger

Opholdet i Indien varede i tre uger. Men allerede nu ved Mette Meldgaard, at de københavnske studerende næste gang får mulighed for at forlænge opholdet, hvis de vælger at bruge data fra Indien i deres masterprojekt. ■

Mette

NOTER

Informationsmøde om nyt masterhold

I København åbner MSA dørene op for et nyt hold til efteråret.

For interesserede er der informationsmøde den **4. april kl. 17.00-18.30** på **CSS – Center for Sundhed og Sygdom, lokale 1.0.10, Øster Farimagsgade 5, København.**

Indvandrerdays 5.-6. april 2006

For at fremme dialogen og samarbejdet mellem forskere, politikere, journalister og alle andre praktikere, der beskæftiger sig med indvandring og integration, arrangerer AMID en to-dages konference. AMID er Akademiet for Migrationsstudier i Danmark. Konferencen finder sted den

5-6 april i Aalborg Kongres og Kultur Center, Europaplads 4, 9000 Aalborg.

Se detaljeret program på: www.amid.dk

Masterforum 17. november 2006

Så er datoen sat for det næste masterforum – der hvor færdige MSA'ere og MSA-studerende mødes, mindes og tænker fremad. Det bliver den

17. november kl. 11-23 på **CSS – Center for Sundhed og Samfund, lokale 2.1.18, Øster Farimagsgade 5, København.**

Programmet bliver færdigt i løbet af sommeren, men det ligger allerede nu fast, at det bliver en kombination af oplæg, networking og middag.

Arrangørerne er:

mette.meldgaard@anthro.ku.dk;

petros@mail.tele.dk;

hhp@sks.aaa.dk;

tadayoni@tiscali.dk og jesm@fa.dk

Masterligt er et alumneblad udgivet af Forum for Master i Sundhedsantropologi.

Ansvarshavende redaktør: Mette Breinholdt

Layout: Jens Kirkeby, Århus Universitet, Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik

Kontakt til nyhedsbrevet: Mediemageriet, journalist, MSA, Mette Breinholdt: www.mediemageriet.dk, mail: mb@mediemageriet.dk, tlf: 8681 6115

Masterligt kan frit downloades fra www.sundhedsantropologi.dk

Fokusgruppe – fra metodekurset i provinsen Tamil Nadu

Vigtige kompetencer i nyt job

Fra årsskiftet har sundhedsplejerske, MSA, Karin Haugaard, skiftet sin titel som sundhedsplejerske i en mindre kommune ud med en titel som Sundhedskonsulent i Ålborg Kommune.

Karin Haugaard er overbevist om, at det blandt andet er hendes mastergrad, der har givet hende jobbet. Og uddannelsen har helt klart givet hende nogle vigtige kompetencer i forhold til det nye job.

Erfaringer frem for viden

- Helt konkret skal vi i gang med fokusgruppeinterviews i nogle mødregrupper. Interviewene skal hjælpe os til at finde ud af, om vi giver kvinderne den viden, de har brug for. Vi vil også finde ud af, hvordan de bruger deres viden, og om de bruger den viden, vi giver dem – eller om de bruger den viden de får fra mormor, siger Karin Haugaard.

I forbindelse med et stort ammeprojekt, oplever Karin Haugaard, at hun har skiftet perspektiv efter masteren.

- I sundhedsplejen er vi optaget af, at forældrene mangler viden: "Vi skal bare være gode til at vide det nyeste og det nyeste." Men der går jeg nu ind og stiller spørgsmålstegn. For der kan være andre faktorer, der gør, at mødrene ikke ammer. Og det rammer vi ikke med vores informationsindsats. Vi skal tage udgangspunkt i det levede livs erfaringer, siger hun.

Andre forventninger

Karin Haugaard kan også mærke, at hendes baggrund som MSA'er vækker andre forventninger til hende fra kollegerne.

- Der er ikke ret mange der ved, hvad antropologi er. Så de spørger ikke lige til det. Men jeg kan mærke, de regner med, at jeg er vant til at tænke i projekter, siger hun. ■

Mette